

۲۱۱۴۷۱۳
۴۹۱۶۲

حقوق مجاور

راهنمای معاهده رم و معاهده حامل های صوتی

مشر شده توسط سازمان جهانی مالکیت فکری

ژنو ۱۹۸۱

برگردان فارسی از متن فرانسه

علیرضا محمدزاده و دفائی

دانشیار دانشگاه تهران

با همکاری

انوشه لبافیان طوسی

شماره مسلسل ۱۰۴۱۷

شماره انتشار ۴۲۰۴

انتشارات دانشگاه تهران

عنوان و نام پدیدآور	حقوق مجاور: راهنمای معاهده رم و معاهده حامل‌های صوتی/منتشر شده توسط سازمان جهانی مالکیت فکری (ژنو ۱۹۸۱)؛ ترجمه علیرضا محمدزاده
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۱۷۰ ص.
فروست	انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۴۲۰۴.
شابک	978-964-03-0056-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فیفا
یادداشت	عنوان اصلی: Guide de la Convention de Rom et de la Convention Phonogrammes.
موضوع	حق مؤلف - حقوق مجاور
موضوع	Copyright - Neighboring Right
موضوع	حق مؤلف بین‌المللی
موضوع	Copyright, International
سازمان	محمدزاده وادقانی، علیرضا، ۱۳۳۳ - مترجم
شناسه افزوده	لبافیان طوسی، انوشه، ۱۳۷۶ -
شناسه افزوده	سازمان جهانی مالکیت معنوی
شناسه افزوده	World Intellectual Property Organization
شناسه افزوده	University of Tehran, Press. مؤسسه انتشارات، تهران، ۱۳۹۹.
رده‌بندی کنگره	k۱۴۲۰/۵ ۳۹۹
رده‌بندی دیوئی	۳۴۰ ۴۸
شماره کتابشناسی ملی	۶۱۶۴۹۱۱

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق رلفان، مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بانکی دیجیتال، وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود. برای حقوق ناشر محفوظ است.
(این کتاب با کاغذ حمایتی به‌چاپ رسیده است.)

عنوان: حقوق مجاور: راهنمای معاهده رم و معاهده حامل‌های صوتی
منتشر شده توسط سازمان جهانی مالکیت فکری (ژنو ۱۹۸۱)
برگردان فارسی از متن فرانسه: دکتر علیرضا محمدزاده وادقانی
با همکاری: انوشه لبافیان طوسی
ویرایش ادبی: خدیجه آسیمه
نوبت چاپ: اول
تاریخ انتشار: ۱۳۹۹
شمارگان: ۲۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»

بها: ۳۲۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>
پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست مطالب

ز	دیباچه
ش	پیش درآمد
۱	بخش اول - راهنمای معاهده رم (۱۹۶۱)
۲	مقدمه
۱۱	پیشگفتار
۱۲	ماده ۱: حمایت از حق مؤلف
۱۶	ماده ۲: حمایت اعطایی توسط معاهده
۱۹	ماده ۳: تعاریف
۱۹	بند «الف»: هنرمندان - مجری یا اجرا کنندگان
۲۰	بند «ب»: حامل صوتی
۲۱	بند «ج»: تولیدکننده حامل صوتی
۲۱	بند «د»: انتشار
۲۲	بند «ذ»: تکثیر
۲۲	بند «ف»: پخش رادیویی
۲۳	بند «گ»: پخش مجدد
۲۴	ماده ۴: اجراهای مورد حمایت
۲۷	ماده ۵: حامل‌های صوتی مشمول حمایت
۲۷	پاراگراف ۱: معیارهای حمایت از تولیدکنندگان حامل‌های صوتی
۲۸	پاراگراف ۲: انتشار هم‌زمان
۲۹	پاراگراف ۳: اختیار حذف برخی معیارها
۳۱	ماده ۶: پخش‌های مورد حمایت
۳۱	پاراگراف ۱: معیارهای حمایت برای سازمان‌های پخش رادیویی
۳۱	پاراگراف ۲: اختیار حق شرط
۳۳	ماده ۷: حداقل حمایت از هنرمندان - مجری یا اجرا کنندگان

- پاراگراف ۱: حقوق ویژه..... ۳۳
- پاراگراف ۲: روابط هنرمندان - مجری و سازمان‌های پخش رادیویی..... ۳۹
- ماده ۸: اجراهای جمعی..... ۴۳
- ماده ۹: هنرمندان برنامه‌های سرگرم‌کننده و سیرک..... ۴۴
- ماده ۱۰: حق تکثیر برای تولیدکنندگان حامل‌های صوتی..... ۴۵
- ماده ۱۱: تشریفات برای حامل‌های صوتی..... ۴۷
- ماده ۱۲: استفاده‌های بعدی از حامل‌های صوتی..... ۴۹
- ماده ۱۳: حداقل حقوق سازمان‌های پخش رادیویی..... ۵۹
- ماده ۱۴: حداقل مدت حمایت..... ۶۲
- ماده ۱۵: استثناهای مجاز..... ۶۴
- پاراگراف ۱: محدودیت‌های حمایت..... ۶۴
- پاراگراف ۲: مشابهت با..... مواف..... ۶۶
- ماده ۱۶: شروط..... ۶۸
- ماده ۱۷: کشورهایی که فقط در تثبیت اعمال می‌کنند..... ۷۳
- ماده ۱۸: اصلاح یا انصراف از شروط..... ۷۵
- ماده ۱۹: حمایت از هنرمندان - مجری یا اجراکنندگان در تثبیت تصاویر یا تصاویر و صداها..... ۷۶
- ماده ۲۰: به گذشته سرایت نکردن معاهده..... ۸۰
- ماده ۲۱: سایر منابع حمایت..... ۸۲
- ماده ۲۲: توافقات خاص..... ۸۳
- ماده ۲۳: امضا و سپارش معاهده..... ۸۵
- ماده ۲۴: عضویت در معاهده..... ۸۸
- ماده ۲۵: لازم‌الاجرا شدن معاهده..... ۹۰
- ماده ۲۶: اجرای معاهده توسط مقررات داخلی..... ۹۱
- ماده ۲۷: قابلیت اجرایی شدن معاهده در برخی مناطق..... ۹۳
- ماده ۲۸: توقف آثار معاهده..... ۹۴
- ماده ۲۹: بازنگری معاهده..... ۹۶
- ماده ۳۰: حل‌وفصل اختلافات بین کشورهای متعاقد..... ۹۸
- ماده ۳۱: محدودیت‌های حق شرط..... ۹۹
- ماده ۳۲: کمیته بین‌دولتی..... ۱۰۰

ماده ۳۳: زبان معاهده.....	۱۰۲
ماده ۳۴: اعلامیه‌ها.....	۱۰۳
بخش دوم - راهنمای معاهده حامل‌های صوتی (۱۹۷۱).....	۱۰۵
مقدمه.....	۱۰۶
پیش‌درآمد.....	۱۱۰
ماده ۱: تعاریف.....	۱۱۲
ماده ۲: تعهد کشور، های معاهد، معیار حمایت و موضوع حمایت.....	۱۱۵
ماده ۳: به‌کار بستن معاهده توسط کشورهای معاهد.....	۱۱۷
ماده ۴: مدت حمایت.....	۱۱۹
ماده ۵: تشریفات.....	۱۲۰
ماده ۶: محدودیت حمایت.....	۱۲۱
ماده ۷: حفظ برخی موقعیت‌ها.....	۱۲۳
بند ۱: حفظ حق مؤلف و حقوق جاو.....	۱۲۳
بند ۲: حمایت از هنرمندان - مجری یا اجر کنندگان.....	۱۲۴
بند ۳: تسری نکردن معاهده به گذشته.....	۱۲۵
بند ۴: معیار تثبیت تنها.....	۱۲۵
ماده ۸: اداره معاهده.....	۱۲۶
ماده ۹: شرایط پذیرش معاهده.....	۱۲۸
بند ۱: امضا و سپارش معاهده.....	۱۲۸
بندهای ۲ و ۳: عضویت در معاهده.....	۱۲۸
بند ۴: هماهنگی قانون ملی با معاهده.....	۱۲۹
ماده ۱۰: حق شرط.....	۱۳۰
ماده ۱۱: لازم‌الاجرا شدن و اجرای معاهده.....	۱۳۱
بندهای ۱ و ۲: لازم‌الاجرا شدن معاهده.....	۱۳۱
بندهای ۳ و ۴: اجرای معاهده نسبت به برخی مناطق.....	۱۳۱
ماده ۱۲: انصراف از معاهده.....	۱۳۳
ماده ۱۳: زبان معاهده.....	۱۳۴

۱۳۷.....	پیوست اول: معاهده رم.....
۱۳۷.....	ماده ۱: حمایت از حق مؤلف.....
۱۳۷.....	ماده ۲: حمایت اعطایی توسط معاهده.....
۱۳۷.....	ماده ۳: تعاریف.....
۱۳۷.....	بند «الف»: هنرمندان - مجری یا اجراکنندگان.....
۱۳۸.....	بند «ب»: حامل صوتی.....
۱۳۸.....	بند «ج»: تولیدکننده حامل صوتی.....
۱۳۸.....	بند «د»: انتشار.....
۱۳۸.....	بند «ه»: تکثیر.....
۱۳۸.....	بند «ف»: بخش خصوصی.....
۱۳۸.....	بند «گ»: پخش مجزا.....
۱۳۸.....	ماده ۴: اجراهای مورد حمایت.....
۱۳۹.....	ماده ۵: حامل‌های صوتی شامل حمایت.....
۱۳۹.....	پاراگراف ۱: معیارهای حمایت از تربیدندگان حامل‌های صوتی.....
۱۳۹.....	پاراگراف ۲: انتشار هم‌زمان.....
۱۳۹.....	پاراگراف ۳: اختیار حذف برخی معیار.....
۱۳۹.....	ماده ۶: پخش‌های مورد حمایت.....
۱۳۹.....	پاراگراف ۱: معیارهای حمایت برای سازمان‌های بخش رادیویی.....
۱۳۹.....	پاراگراف ۲: اختیار حق شرط.....
۱۴۰.....	ماده ۷: حداقل حمایت از هنرمندان - مجری یا اجراکنندگان.....
۱۴۰.....	پاراگراف ۱: حقوق ویژه.....
۱۴۰.....	پاراگراف ۲: روابط هنرمندان - مجری و سازمان‌های بخش رادیویی.....
۱۴۱.....	ماده ۸: اجراهای جمعی.....
۱۴۱.....	ماده ۹: هنرمندان برنامه‌های سرگرم‌کننده و سیرک.....
۱۴۱.....	ماده ۱۰: حق تکثیر برای تولیدکنندگان حامل‌های صوتی.....
۱۴۱.....	ماده ۱۱: تشریفات برای حامل‌های صوتی.....
۱۴۱.....	ماده ۱۲: استفاده‌های بعدی از حامل‌های صوتی.....
۱۴۲.....	ماده ۱۳: حداقل حقوق سازمان‌های بخش رادیویی.....
۱۴۲.....	ماده ۱۴: حداقل مدت حمایت.....

ماده ۱۵: استثنای مجاز.....	۱۴۲
پاراگراف ۱: محدودیت‌های حمایت.....	۱۴۲
پاراگراف ۲: مشابهت با حق مؤلف.....	۱۴۳
ماده ۱۶: شروط.....	۱۴۳
ماده ۱۷: کشورهایی که فقط معیار تثبیت را اعمال می‌کنند.....	۱۴۴
ماده ۱۸: اصلاح یا انصراف از شروط.....	۱۴۴
ماده ۱۹: حمایت از هنرمندان - مجری یا اجراکنندگان در تثبیت تصاویر یا تصاویر و صداها.....	۱۴۴
ماده ۲۰: تسری نکردن معاهده به گذشته.....	۱۴۴
ماده ۲۱: سایر منابع حمایت.....	۱۴۵
ماده ۲۲: توافقات خاص.....	۱۴۵
ماده ۲۳: امضا و سپارش معاهده.....	۱۴۵
ماده ۲۴: عضویت در معاهده.....	۱۴۵
ماده ۲۵: لازم‌الاجرا شدن معاهده.....	۱۴۵
ماده ۲۶: اجرای معاهده توسط مقررات داخلی.....	۱۴۶
ماده ۲۷: قابلیت اجرایی شدن معاهده در برخی نواحی.....	۱۴۶
ماده ۲۸: توقف آثار معاهده.....	۱۴۶
ماده ۲۹: بازنگری در معاهده.....	۱۴۷
ماده ۳۰: حل‌وفصل اختلافات بین کشورهای متعاقد.....	۱۴۷
ماده ۳۱: محدودیت‌های حق شرط.....	۱۴۷
ماده ۳۲: کمیته بین‌دولتی.....	۱۴۸
ماده ۳۳: زبان معاهده.....	۱۴۸
ماده ۳۴: اعلامیه‌ها.....	۱۴۹
پیوست دوم: معاهده حامل‌های صوتی.....	۱۵۱
پیش‌درآمد.....	۱۵۱
ماده ۱: تعاریف.....	۱۵۱
ماده ۲: تعهد کشورهای متعاقد، معیار حمایت و موضوع حمایت.....	۱۵۲
ماده ۳: به‌کار بستن معاهده توسط کشورهای متعاقد.....	۱۵۲
ماده ۴: مدت حمایت.....	۱۵۲
ماده ۵: تشریفات.....	۱۵۲

دیباچه

موضوع این اثر ترجمه تفاسیر و مواد معاهداتی است که برای حمایت از تولیدکنندگان حامل‌های صوتی و سازمان‌های پخش رادیویی، به‌ویژه هنرمندان - مجری وضع شده است. گروه اخیر در بین سه دسته اشخاص ذی‌نفع، قشری از جامعه را تشکیل می‌دهند که نبوغ و نوآوری خود در فهم بهتر و شناسایی آثار مؤلفان را در خدمت عموم قرار می‌دهند. به عبارت بهتر، باید گفت شناخت و محبوبیت مؤلفان در جامعه، در جد وسیعی مرهون اجرای ماهرانه و جذاب و آکنده از خلاقیت هنرمندان - مجری است؛ به علاوه به اصف اینان، آثار مؤلفان در جامعه بهتر و بیشتر رواج می‌یابند. به همین دلیل، از دیرباز، اینان مدعی حمایت حقوقی بوده و هستند. باید اشاره کرد که تأمین خواسته هنرمندان - مجری در سطح ملی، به شیوه‌های گوناگون متداول بوده و هست. در برخی کشورها که دارای نظام کامن‌لا هستند، آنان را در کنار دیگران به‌طور مشترک حمایت کپی‌رایت قرار داده‌اند. در کشورهای دارای نظام حقوق نوشته، برخی آنان را در کنار مؤلفان، برخی دارای حق مؤلف قلمداد کرده‌اند. بعضی آنان را مشمول نظام خاص کرده و برخی دیگر، اینان را با هنرمندان - مجری در سطح بین‌المللی، به مرور زمان، حمایت از هنرمندان - مجری با پیروزی تفکری نه‌ای اساسی آن، باید به‌موجب نظامی خاص - جدا از نظام حق مؤلف، اما در جوار آن، با عنوان «حق - عار» - از آن‌ها حمایت کرد، قوت می‌گیرد و تلاش همگان در همین جهت متمرکز می‌شود. چنین است که با همت سازمان جهانی مالکیت فکری، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو)، دفتر بین‌المللی کار، در سال ۱۹۶۱ در رم (ایتالیا)، معاهده حمایت از هنرمندان - مجری، تولیدکنندگان - مل‌های صوتی و سازمان‌های پخش رادیویی متولد می‌شود. به‌دنبال وضع این معاهده که به «معاهده رم» معروف است، به‌دلیل سرقت و کپی غیرمجاز گسترده حامل‌های صوتی در سطح بین‌المللی، معاهده حامل‌های صوتی، مصوب ۱۹۷۱ برای حمایت از تولیدکنندگان حامل‌های صوتی در برابر نقض آن، تکثیری غیرمجاز، در ژنو نیز منعقد می‌گردد.

هدف از وضع این دو معاهده، در وهله اول، تعریف و تبیین اشخاص ذی‌نفع است که عبارت‌اند از هنرمندان - مجری، تولیدکنندگان حامل‌های صوتی و سازمان‌های پخش رادیویی؛ در وهله دوم، تشریح گزینه‌های مورد حمایت است که عبارت‌اند از اجراها در رابطه با هنرمندان - مجری، حامل‌های صوتی در رابطه با تولیدکنندگان حامل‌های صوتی، و برنامه‌ها در رابطه با سازمان‌های پخش رادیویی؛ در وهله سوم، تعیین گستره حقوقی است که این اشخاص از آن برخوردارند. در این معاهدات، موارد یادشده انصافاً به‌سادگی و با روشنی هرچه بیشتر، ترسیم شده‌اند.